

Raadsvoorstel

Opsteller

Driel, Martijn van

Vergadering van

10 juni 2025

Kenmerk

Z/25/084632 / D/25/185997

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Financiën

Onderwerp

Kadernota 2026 - Woerden

Samenvatting

De Kadernota 2026 schetst de beleidsmatige en financiële kaders voor het opstellen van de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029. Op basis van de inschattingen van dit moment is in de jaren 2026 en 2027 sprake van een positief begrotingssaldo en in 2028 en 2029 van een negatief begrotingssaldo.

De komende jaren bieden forse financiële uitdagingen. Dat geldt voor vrijwel alle gemeenten. Weliswaar heeft het kabinet bij de Voorjaarsnota besloten om gemeenten te gedeeltelijk te compenseren voor 2026 en 2027, maar voor 2028 en verder zijn er nog geen structurele middelen beschikbaar gesteld. Bezuinigingen zijn daarom nog steeds noodzakelijk.

Gevraagd besluit

1. De Kadernota 2026 vast te stellen als richtinggevend document voor de opstelling van de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.
2. Het college opdracht te geven om een Begroting 2026 op te stellen waarbij tenminste de jaarschijf 2026 en 2027 sluitend is.
3. De door het college als noodzakelijk benoemde ontwikkelingen zoals opgenomen in de Kadernota 2026 te verwerken in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.
4. De financieel-technische maatregelen, maatregelen ter verhoging van de inkomsten en de bezuinigingsmaatregelen zoals opgenomen in de Kadernota 2026 te verwerken in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.
5. De investeringsplanning 2026-2029 zoals opgenomen in Bijlage 1 van de Kadernota 2026 als uitgangspunt te nemen voor de investeringen die opgenomen worden in de begroting 2026-2029.
6. In te stemmen met de in de Kadernota 2026 genoemde uitgangspunten voor het opstellen van de begroting, waaronder de indexatie van de subsidies met 3,5% en een indexatie van de opbrengsten uit belastingen en heffingen met 3,5%.

Inleiding

Met de Kadernota 2026 schetst het college op hoofdlijnen het beleidsmatige en financiële kader voor het opstellen van de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029, waarover de raad in november 2025 zal besluiten. Bij het opstellen van de Kadernota 2026 waren de consequenties van de Meicirculaire 2025 nog niet bekend.

De komende jaren bieden forse financiële uitdagingen. Hoewel er in de Voorjaarsnota van het rijk extra geld voor 2026 en 2027 is gekomen, is er nog geen structurele oplossing voor de tekorten. De VNG zal hierover het gesprek blijven voeren met het Rijk om ook voor 2028 en verder aanvullende structurele middelen te krijgen.

Participatieproces

Niet van toepassing

Wat willen we bereiken

Met deze Kadernota geeft de raad richting aan het college voor het opstellen van de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.

Wat gaan we daarvoor doen

De Kadernota 2026 wordt verwerkt in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.

Argumenten

1. De Kadernota 2026 vast te stellen als richtinggevend document voor de opstelling van de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.

Besluitvorming omtrent de Kadernota is nodig om deze in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 te kunnen verwerken. Hiermee geeft de raad richting aan het college om te komen tot een gedragen Begroting 2026. In het proces van het opstellen van de Begroting 2026 zal het college nog nadere keuzes moeten maken, mede afhankelijk van de uitkomsten van verdere doorrekeningen onder andere de meicirculaire 2025, indexaties en begrotingen van verbonden partijen. Zoals de naam Kadernota al zegt, moet het college zoveel mogelijk binnen deze kaders blijven bij het opstellen van de begroting.

2. Het college opdracht te geven om een Begroting 2026 op te stellen waarbij tenminste de jaarschijf 2026 en 2027 sluitend is.

De provincie Utrecht beoordeelt als toezichthouder de begroting en beslist onder welke vorm van toezicht wij vallen. Dit kan zijn óf repressief toezicht (het 'normale' regime) óf preventief toezicht (het 'verzwaarde' regime). Uiteraard is het uitgangspunt om onder het repressief toezicht te blijven vallen. Hiervoor is het nodig om een begroting op te stellen waarbij het eerste jaar in ieder geval sluitend is. Bij voorkeur zijn uiteraard alle jaarschijven van de begroting sluitend, maar dit is voor de toezichthouder geen vereiste. Om te zorgen dat een nieuw college in 2026 niet meteen geconfronteerd wordt met een bezuinigingsoperatie voor 2027 is het uitgangspunt dat ook de jaarschijf 2027 sluitend moet zijn.

3. De door het college als noodzakelijk benoemde ontwikkelingen zoals opgenomen in de Kadernota 2026 op te nemen in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.

Het college heeft een aantal als noodzakelijk benoemde ontwikkelingen opgenomen in de Kadernota. Hoewel uiteraard overal andere keuzes te maken zijn, acht het college deze ontwikkelingen noodzakelijk om in ieder geval in de Begroting 2026 op te nemen.

4. De financieel-technische maatregelen, maatregelen ter verhoging van de inkomsten en de bezuinigingsmaatregelen zoals opgenomen in de Kadernota 2026 te verwerken in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.

Om uiteindelijk tot een sluitende begroting te komen stelt het college een aantal maatregelen voor om de kosten te verlagen of de inkomsten te verhogen. Het college denkt hiermee een evenwicht gevonden te hebben tussen het verhogen van inkomsten en besparingen die verdeeld zijn over het fysieke domein, sociaal domein en de bedrijfsvoering.

5. De investeringsplanning 2026-2029 zoals opgenomen in Bijlage 1 van de Kadernota 2026 als uitgangspunt te nemen voor de investeringen die opgenomen worden in de begroting 2026-2029.

Het college heeft de beoogde investeringen in deze Kadernota opgenomen. Op basis van de criteria van 'Investerings in Balans' is beoordeeld welke investeringen wel en niet gedaan kunnen worden.

6. In te stemmen met de in de Kadernota 2026 genoemde uitgangspunten voor het opstellen van de begroting, waaronder de indexatie van de subsidies met 3,5% en een indexatie van de opbrengsten uit belastingen en heffingen met 3,5%.

Op basis van de verwachtingen voor 2026 verwacht het Centraal Planbureau dat de kosten met gemiddeld 2,2% zullen stijgen. Daarnaast komt de gemiddelde kostenstijging voor 2025 uit op 4,8%, waar vorig jaar nog werd uitgegaan van 3,5%. Hiervoor moet dus een bijstelling plaatsvinden van 1,3%. Daarom wordt voorgesteld om subsidies, belastingen en heffingen te indexeren met 3,5%.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

In deze Kadernota zijn de keuzes beschreven die het college voorstelt om uiteindelijk tot een sluitende begroting voor 2026 en 2027 te komen. Daarnaast zijn ook de posten die niet zijn gehonoreerd, zowel bezuinigingen als nieuwe beleidswensen vermeld. Hiermee geven we de raad inzicht in de alternatieve opties. Dit geldt zowel voor de exploitatieposten als de investeringen.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Met inachtneming van de Voorjaarsrapportage en de Kadernota komt het saldo van de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 er als volgt uit te zien:

Omschrijving (+/+ = voordelig, -/- is nadelig) (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo vóór Voorjaarsrapportage 2025	-6.281	-5.895	-6.766	-6.496
Subtotaal gehonoreerde aanvragen voorjaarsrapportage (*)	-1.000	-1.129	-1.334	-1.334
Begrotingssaldo ná Voorjaarsrapportage 2025	-7.281	-7.024	-8.100	-7.830
Subtotaal effect Voorjaarsnota Rijk (inschatting)	3.280	3.210	-23	-18
Saldo Voorjaarsrapportage inclusief inschatting extra middelen uit Voorjaarsnota Rijk	-4.001	-3.814	-8.123	-7.848
Subtotaal aanvragen Kadernota (noodzakelijk)	-2.857	-2.810	-2.247	-2.749
Begrotingssaldo ná aanvragen Kadernota 2025 (noodzakelijk)	-6.858	-6.624	-10.370	-10.597
Subtotaal Financieel-technische dekkingsbronnen	3.400	3.250	5.000	5.000
Subtotaal Inkomsten verhogen	1.633	1.633	1.633	1.633
Subtotaal Bezuinigingen	1.861	1.751	1.871	2.091
Totaal dekkingsbronnen	6.894	6.634	8.504	8.724
Begrotingssaldo ná inzet dekkingsbronnen = Saldo Kadernota 2026	36	10	-1.866	-1.873

Communicatie

De Kadernota 2026 wordt ter kennisgeving aan de provincie Utrecht (financieel) toezicht gestuurd. Inwoners worden geïnformeerd over de gevolgen van het voorstel dat het college de raad doet.

De Kadernota is ook digitaal beschikbaar via Woerden.begrotingonline.nl.

Vervolgproces

De Kadernota 2026 wordt verwerkt in de Begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029.

Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van:

- Artikel 186 van de Gemeentewet;
- Financiële Verordening Woerden 2025;

Bijlagen

- Kadernota 2026 D/25/187313
- Raadsbesluit D/25/186575
- Advies participatieraad D/25/186581